

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

Szerkesztőség:

hova a lap szellemi részét illető minden
küldemény intézendő N.-Péterfia utca
348 szám.

Megjelen havonként háromszor, 5-én, 15-én és 25-én
egy, illetőleg másfél iven.

Előfizetési ár egész évre 4 frt., félévre 2 frt., Hirdetések díja:
100 szóig 1 frt., 200 szóig 2 frt., a másodszori hirdetésnél 100 szóig
80 kr. harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.

Kiadó hivatal:

hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó
minden közlemény és küldemény inté-
zendő, Fűvészkert utca 1080.

Szeremley József esperes megnyitó beszéde az alsó-szabolcs-hajdukerületi egyházmegye közgyűlésén 1883. Január 23.

Nagytsztelei egyházmegyei közgyűlés!

Midőn a zsinati törvények életbelépte folytán szükségelt intézkedések végett a jelen napra s a hadházi ref. egyház kebelébe összehívott egyházmegyei közgyűlést szíves érzésekkel üdvözölni szerencsém van: akaratlanul is felmerül előttem a közelebbi évtizedekben ugyan itt tartott egyházmegyei közgyűléseink emléke. Igenis, mert az itt tartott közgyűlések mindenikéhez, mint a mostanihoz is egyházunk életében korszakot alkotó események emléke vagyunk kapcsolva.

1860. január 9-én a történeti fontosságú január 11-diki debreczeni egyházkerületi közgyűlést 3-ad nappal előzve jött össze itt egyházmegyénk képviselői közgyűlése, hogy a császári nyílt parancs által fenyegetett egyházi autonómiához, a magyar prot. egyház ama drága véren szerzett örökségéhez való szilárd ragaszkodásának lelkesült kifejezést adjon, a minthogy az akkori egyházmegyei közgyűlés tagjai testületileg menének innen be az epochalis debreczeni gyűlésre.

Majd 1867. márczius 27-én tartotta ismét Hadházon egyházmegyénk a maga közgyűlését. Kell-e mondanom, hogy ez év szeretett hazánk történetét minő örvendetes eseménnyel gazdagította, ezen évben — akkori egyházmegyei közgyűlésünket egy hónappal előzőleg — állittatván vissza hazánk alkotmányos szabadsága, s nevezetvén ki a felelős magyar kormány. S vonható-e kétségbe, hogy ez esemény, közvetve bár, a mi egyházunk életére nézve is kiváló fontossággal bír, — a magyar prot. egyház szabadságának a haza alkotmányos szabadságával való szoros összefüggésénél fogva. Tagadhatjuk-e, hogy a hazai alkotmányos élet prot. egyházunk zsibbadó életerejét — tevékenységre, haladásra ébreszté, s ha ekkoráig még nem látjuk is telje-

sen megvalósulva az 1848. XX. t. cikkben minden valásfelekezetekre kimondott tökéletes egyenlőséget s viszonosságot, az 1868. LIII. t. cz. által csakugyan egy jókora lépéssel közeledtünk ahhoz.

És valjon a mai napon nt. egyházmegyei közgyűlés! midőn az országos zsinat által hozott egyházi törvények pár hó előtt történt szentesítése után, azoknak hatáskörünkben életbeléptetése végett most ujjal e helyen összejöttünk: valjon nem kapcsolódik-e ismét egy korszakot alkotó esemény emléke a Hadházon tartott egyházmegyei közgyűléshez? Ki tagadhatná ugyanis, hogy magyar ref. egyházunk életében egy új és nevezetes korszakot jelez és nyit meg a zsinat alkotása? Nem azért, mintha a zsinat által alkotott s életbelépő egyházszervezet s ennek alapja volna valami egészen új, mert hiszen a legilletékebb bírónak, magának a zsinatnak nyilatkozata szerint, távolról sem új egyházszervezet ez, hanem csak szabatos formulázása s megállapítása azon elveknek, eljárási módozatoknak, melyek a ref. egyház kebelében, az élet és gyakorlatban az idők folyamában kifejlődtek, ennél fogva mellesleg legyen szabad megjegyeznem, magam részéről nem tarthatom egészen indokoltnak, egyházkerületi közgyűlésünk többségének — valószínűleg az ország politikai szervezetében a közelebbi évtizedek alatt tarka változatosságban egymásután létrejött átalakulások analogiájára alapított intézkedését, mely az új aera jelszó alatt egy a zsinat szándékán kívül eső tabula rásán tetőtől talpig ujjonnan kívánta reconstruálni egyházkormányzatunk organismusát.

Új korszakot nyit meg a zsinat magyar ref. egyházunk életében, mert itt forrott össze legelőször egy testté a kettős magyar hazában levő ref. hivek összesége, kik eddig egyházkerületenkint jószerint idegenekül tekintették egymást.

Új korszakot számíthatunk igenis, mert az egygyé forrott magyar ref. egyház alkotmányát, immár törvény-

szerűleg tetőzi be a törvényhozó zsinat, kormányzatába be illesztve a legfelsőbb hatóságot képviselő konvent, s az ezek által létesített, megpecsételt s biztosítandó egység, lehetetlen hogy az eddiginél nagyobb erőt ne adjon az eddig laza összetartásban sokszor divergens irányban mozgott, tengett egyházi életnek, kormányzatnak.

Uj korszakot várhatunk, hogy egyebet ne említsék ez uj egyházi törvényeknek az anyaszentegyházban anynyira szükségelt szép és ékes rend biztosítására irányult alkotásaitól, s az egyházunk égető sebének a piritó és tehetetlen szegénységnek orvoslása végett alkotott s illetőleg alkotni szándékolt közalap létrejövételétől.

Uj korszakot várhatunk igenis nt. egyházmegyei közgyűlés! a zsinat ezen s ezekkel egybefüggésben álló határozataitól, s ezekre gondolva a vallásának, egyházának érdekét szíven viselő magyar ref. ember buzgó kívánsággal csatlakozhatik a Jézus körül csoportosuló tanítványokhoz, s kérheti velük együtt „Uram! avagy nem ez időben építéd-e meg a mi izraelünk házáat?” De midőn ezt kérdezzük, halljuk meg s vegyük eszünkbe isteni mesterünknek ezen kérdésre adott válaszát: „Nem a ti dolgotok tudni az időket, s alkalmatosságokat, melyeket az atya a maga hatalmába helyeztetett. Vegyétek a szent léleknek erejét s legyetek az én tanum Jeruzsálemben és a földnek minden határáig, azaz ne gondoljuk a mi magyar ref. egyházunk zsinati alkotmányára s törvényeire vonatkozólag, hogy azok által most mindjárt s előre pontosan meghatározható időben, fényben, erőben felépülend a mi Sionunk épülete. A legjobb szándékkal s a legbölcsebb elmével alkotott emberi törvény is csak holt hideg betű A mi Istenünk országának, az anyaszentegyháznak épülete pedig nem holt köveken, hanem csak amaz egyetlen egy élő alapkövön a Jézus Krisztuson épülhet fel.

Vegyük, keressük, kövessük azért a mi urunk Jézus Krisztus szent lelkének erejét s azzal igyekezzünk győn magunkban, mint másokban és általában felépíteni a mi Izraelünk lelki házának uj dicsőségét. — Keressük, kövessük az ő általa hirdetett s benne megjelentett igazságnak, békességnek, ama mindeneket átható, mindenkor uj parancsolatnak, a szeretetnek lelkét. — Ennek a léleknek ereje éljen bennünk s vezessen bennünket mindenkoron az anyaszentegyház építésére irányzott munkálkodásainkban, ez a lélek vezessen s hasson át bennünket közelebről mostani összjövételünkben, tanácskozásainkban is.

Istennek megáldó kegyelmét kérve a nt. egyházmegyei közgyűlés valamennyi tagjaira, e nemes egyházközségre, annak előljáróságára, magamat pedig a nt. egy-

házmegyei közgyűlés kegyes jóindulatába tisztelettel ajánlva az egyházmegyei közgyűlést megnyitottuak nyilvánítom.

Az ugynevezett konfirmáció történeti fejlődése és jelentősége.

I. A róm. kath. egyházban.

A konfirmációnak, mint szent szertartásnak, szent-ségnek — sacramentum — alapját a róm. kath. egyház tan-elvei szerint az uj szövetségi iratokban találhatni fel. Azon szentirati helyek, melyekre a róm. kath. egyház a konfirmációról szóló tant építi, következők: Csel. 8, 17, hol ez olvasható: „akkor kezeiket fejükre veték és vőnek azok szent lelkét”; 19, 6: „mikor Pál rájuk vetette kezeit, szálla a szent lélek ő rájuk és szólnak vala nyelveken és prófétálnak vele”; Zsid. 6, 12, hol épen ugy, mint az idézett két helyen is, a kéz före tételéről van említés; továbbá 1. Ján. 2, 27, és 1. Pét. 2, 9, mely helyeken állítólag a konfirmáció, mint a szentlélek közöltetésének symboluma mutatatik föl az apostolok által.

Már a keresztyénség első századaiban találhatók e szertartásnak nyomai, a mennyiben a megkeresztelt egyén szentelt olajjal — *χρίσμα* — is megkenetett. Ez időből ered a konfirmációnak különböző elnevezése is az egyes cselekmények szerint, ugymint: *impositio manuum*, *sigillum*, *sacramentum chrismatis*, *chrisma salutis*, *chrisma sanctum* et *supercoeleste*, *consignatio*, *unctio*, *χειροθέσια*, *σφράγις*, *μύρον*, *χρίσμα*. A konfirmáció véghezvitele Csel. 8, 14 szerint kizárólag a püspökök mint az apostolok egyenes utódai jogköréhez tartozik s a 3 első században, ha a keresztséget püspök szolgáltatotta ki, végrehajtá egyuttal a konfirmációt is. Az ötödik században a püspökök kiválólag egyes kerületek feletti jog és hatáskörrel ruháztattak fel; kerületeiknek gyakran nagy kiterjedésénél fogva pedig nem voltak képesek minden évben minden egyes gyülekezetet meglátogatni, s ez okból a konfirmációt a keresztségtől lassankint elkülönítették, s az abban való részesülést 7—12 éves gyermekekre nézve kötelezővé tették, minek folytán csakhamar önálló egyházi cselekménnyé fejlődött a konfirmáció s kezdték azt tulbecsülni azon kiváló fontosságáért és nagy jelentőségeért, melyet annak a római egyház tulajdonított. Sokat tettek erre nézve azon tanviszálkodások is, melyek a kisázsiai, északafrikai és római egyház közt az eretnekkeresztség felett folytattattak s melyeknek 314-ben az arlesi zsinat vetett véget, kimondván, hogy a szentháromság nevében megkeresztelt eretnekek kéz före tétele és bűnbánat ígérese mellett veendők föl a keresztyének társaságába. Ezen sok mellékes ceremónia behozatala folytán lassankint vesztett a keresztség eredeti fenségéből és erejéből, a konfirmáció pedig hova tovább nagyobb tért nyert az egyházi functiók közt, s a hozzá kötött babonás hiedelmek következtében annyira kedvelté lett a nép előtt, hogy a lyoni zsinat 1274-ben, majd IV. Jenő 1439-ben a florenczi zsinaton, a konfirmációt sacramentumnak — szentség — nyilvánították. Így aztán az isteni eredetű keresztség üdvigérete és ereje, a Krisztus egyházába becsempészett ezen ál-

sakramentom terjedésével csökkent, hatálya gyöngült s értéke lejjebb szállított.

E szertartás anyaga a kéz főre tétele és chrismával való megkenés. A chrisma a 9. század scholasticusainak koráig egyszerű, közönséges olaj volt, ez időtől kezdve, különösen pedig a florenczi zsinat rendelete óta, balsammal kevert olajfa olaj, melyet évenként egyszer, zöld csütörtökön a püspök készít, ima és keresztvetések kíséretében megáld, többször rálehel s a presbyterekkel együtt ave sanctum chrisma szavakkal üdvözöl. A forma verbalis-t e szavak alkotják: Ego te signo signo crucis et confirmo te chrismate salutis in nomine patris et filii et spiritus sancti; ezután a püspök a szentelt chrismából a hüvelyk ujjal az illető bérmandó homlokára — in fronte — keresztet vet s bal arcját szeliden megüti, intésül, hogy a Krisztusért ne szégyeneljen szenvedni. Erre a konfirmált pax tecum szavakkal elbocsáttatik. A konfirmálandó egyén ugynevezett bérmaszüléket tartozik választani, minek következtében szellemi rokonság jó létre, melyre nézve VIII. Bonifác pápa ezt rendeli: ex confirmatione quoque spiritualis cognatio eisdem modis (quibus scilicet in baptismo) contrahitur, matrimonia similiter impediens contrahenda, et dirimens contracta. E szertartás kiszolgáltatási ideje husvét vagy pünköst, vagy a quatember napokra esik; rendkívüli alkalmak, mint templom, oltár vagy harangszentelés szintén összeköthetők a konfirmáció kiszolgáltatásával. A 16. századig a késő esti órákban, azóta pedig rendszeren délelőtt szokásos konfirmálni és pedig a templomban a főoltár előtt.

A róm. kath. egyház tana szerint — és ez a sarkalatos pont — a konfirmáció hatálya a keresztségben nyert üdvkegyelem és üdvígéret megerősítésében, sokszorosításában és a keresztyéni nemes harcra való felövezésben áll. Az idvességre ugyan nem mulhatlanul szükséges, de character indelebilis jelleggel bír, s Aquinói Tamás szerint „hoc sacramentum debet omnibus exhiberi.“

(Folyt. köv.)

Középiskolai tanárok számát meghatározó országos törvény tárgyában intézett kérvénye a magyarországi ref. egyház egyetemes konventjének a miniszterelnök és vallás- s közoktatási miniszter urakhoz.

(Vége.)

Hogy a gymnasiumi tanárok legkisebb száma, a kötelezett tantárgyak és leckeórák számához képest, tulterheltség nélkül, hányban határozottassék meg: erre nézve, a közoktatási ügy jelen álláspontján, mint köztudomásu dolog, a legszorosabb értelemben vett szakférfiak nézete is egymástól eltérő s a nyolcz és tizenkettő között ingadozik. — Már ezen jelenség is eléggé mutatja, hogy a tanárok számának meghatározásánál a legmagasabb mérték kötelező felállítására legalább most még nem időszzerű dolog.

De mi is úgy vagyunk meggyőződve, hogy gymnasiumainkban, melyeknek legnagyobb részében az osztályok népessége különben sem nagy, az állam által megkívánt tanítási célzt a törvényjavaslat említett §-ában előirt számnál kevesebb tanerővel is, minden tulterheltség nélkül,

biztosan elérni lehet. 12 rendes tanár között a gymnasiumi kötelezett tantárgyak lecke óráit megosztva, egyre-egyre, ha csak a tanulóknak most is eléggé emlegetett tulterheltségét még fokozni nem akarjuk, a megszabott óraszámnak megfelelő elfoglaltatást kijelölni nem is lehetne; s így ez bizonyos tekintetben megközelítené a fölösleges erők alkalmazásának tévedését. A mi a tulterheltséget illeti: tapasztalatunk után is azt mondhatjuk, hogy ezen irányban inkább a tanulókon teendő könnyítés szüksége látszik fen forogni; mely tekintet még inkább ajánlja az óvatosságot a tanárok létszámának megállapításánál a legmagasabb mérték használata ellenében. Iskolai szervezetünk 103. §-a szerint a tanár hetenkinti 20 óra adására kötelezhető; — ennyi s egyáltalában tul nem terhelő óraadás mellett pedig, ide nem értve a melléktanárokat, a gymnasiumi kötelezett tantárgyak előadását a „szervezet“ 97. §-ában megszabott számú tanárok is kellőleg elláthatják, — s a mennyiben tán még esetleg néhány óra ellátása kívántatnék: azokat tanáraink, ha újabb tanszék nem állítatnék is, úgy a tanügy hátránya, mint saját tulterheltségük veszélye nélkül kétségkívül akkor is szívesen ellátnák, ha ezért a „szervezet“ 103. §-ának második kikezdése számokra — miként az nagyon helyén van — méltányos különdíjban való részesítést nem biztosítva is.

Midőn már mi a fenforgó kérdésnek tanügyi oldalát ekként kiemelni bátorkodtunk, s midőn ennek folytán nagyméltóságodhoz tiszteletteljes kérelmünkkel járulunk: nemcsak teljesen kívül esik célzatunkon a régen várt középiskolai törvény létrejövételének utjába nehézséget gördíteni; sőt azon meggyőződésben vagyunk, hogy középiskoláink országos szervezése annál biztosabb és maradandóbb lesz, a további fokozatos fejlődésre is annál alaposabb reményt fog nyújtani, mennél inkább tekintetbe vétetnek a törvény megalkotásánál azon felszólamlások, melyeknek jogosultságát a tanügyi szempontok is támogatják.

De a törvényjavaslat megállapított 17. §-ának rendelkezése ellenében, nem mellőzhetjük nagyméltóságod előtt a kérdés anyagi s bizonyára nem kevésbé fontos oldalát is érinteni.

Nem vonjuk kétségbe egyházunk hiveinek áldozatkészségét, sőt hisszük, hogy buzgóságuknál fogva minden lehető megfognának tenni iskoláink megmentésére: azonban nem biztathatjuk magunkat azon reménnyel, hogy a Nagyméltóságod által is jól ismert mostani anyagi viszonyok között oly mérvű áldozatokat hozhassanak, mint a milyeneket középiskoláink megtarthatása végett a többször említett törvényjavaslati §-unk törvénynyé szentesítése esetén, hozniok kellene. S épen azért a nélkül, hogy a jövőt tulsötét színben akarnók feltüntetni, bizonyosnak mondhatjuk, hogy ha a kérdéses törvényjavaslati pont törvénynyé tétetik, hitfelekezeti gymnasiumainknak, melyek pedig anynyi századok ellenséges viharait kiállották, most, midőn tanügyünket épen emelni kívánjuk, nemcsak a közérzetnek mélyig ható megütkezésére, hanem az országos tanügy érezhető hátrányára is, — legnagyobb része, néhány kedvezőbb anyagi helyzetű iskolát kivéve, kétségkívül megszűnni, összeomlani fog.

Nagyméltóságú miniszter ur! Mi ugyan vérző szívvél néznők, ha ezen szomorú idő bekövetkezésével egyházunk eddigi támasz oszlopai gymnasiumainkban egymásután dől-

nének ki: de vigasztalást keresnénk abban, ha hazánk és nemzetünk kulturális életmezején az ekként támadó hézagokat az állam mindenütt megfelelőleg képes lenne majd betölteni. — Azonban Nagyméltóságod előtt, ki államunk anyagi helyzetét és erejét nálunknál sokkal jobban ismeri, teljesen fölmentve érezzük magunkat annak fejtegetése alól, hogy hitfelekezeti gymnasiumaink tömeges összeomlása esetén, képes lenne-e államunk önerejével a hézagokat kitölteni, különösen akkor, midőn a haza fővárosában csak egy új gymnasium létesíthetésére nézve, máris mellőzhetetlennek mutatkozik az állami erő hiányát más kiegészítő tényezők igénybe vételével pótolni?

És mivel a támadó hézagok nagyon könnyen elgondolható valószínűséggel betöltetlenül sokáig nem maradhatnak: nem tartozik a lehetlenségek sorába, hogy ha az állam anyagi ereje gyöngének bizonyulna be, és ha egyházunk is erejének kimerültségében egyebet nem tehetne, középiskoláinak szomorú omladékai felett, csak gyászba öltözve keseregne, azon hézagok — meglehet — olyan erők által fognak betölteni, melyek tán az államra nézve sem óhajthatólag, egyházunkra nézve pedig kétségtelenül sérelmesen hatnának, mostani kulturális fejlődésünket egy egészen más irányu mederbe terelhetnék.

Nagyméltóságú miniszter ur! Ezen kifejtett okaink alapján, bár ezuttal mellőzzük a közoktatási bizottság ránk nézve egyéb sérelmes megállapodásainak részletes felemelését és e tekintetben indokaink fejtegetését, — mély tisztelettel és bizalommal kérjük Nagyméltóságodat, hogy a középiskolai törvény megalkotásánál egyházunknak a mellékelt szervezeti munkálatban letett méltányos és jogos igényeit általában tekintetbe venni s különösen odahatni méltóztassék, hogy törvényhozó testületünk a középiskolai törvényjavaslatnak a közoktatási bizottság által megállapított 17. §-a módosításával, az említett szervezeti munkálat 97. §-ának méltányos figyelembe vétele mellett szabja meg hitfelekezeti középiskoláinkra nézve a tanárok létszámának legkisebb mértékét.

Mély tisztelettel a magyarországi ref. egyház egyetemes konventjének Budapesten 1883-dik év január 29-én tartott gyűléséből.

A debreczeni ref. egyházmegye 1882. évi január hó 11-ik napján tartott közgyűlése által az egyházi törvény 187-ik §-a mikénti foganatosítása iránt vélemény nyilvánítása végett kiküldött bizottság megállapodása.

Bárminemü törvények megalkotásának körülményeiből a legtermészetesebben következik, hogy a törvények oly nemü megállapítása, hogy azok mellett eltérő, habozó értelmek ne származzanak csaknem lehetetlen. A törvény alkalmazására felmerülő viszonyok, melyeket a törvények alkotásánál, szövegezésénél kellően méltatni szinte lehetetlen, oly nemü felfogásokra is vezethetnek, melyek a kérdés alatti törvény célzatával ellenkező intézkedéseket szülnék. Ezért felette fontos és nehéz a törvények magyarázása s épen ezért kétségtelen igazság az, hogy a törvényt teljes értékkel csak az magyarázhatja, ki azt meghozta, ez

ismeri az indokot s a célt, mely által vezéreltetett s melyet elérni akart. Ebből ismét természet szerint következik az, hogy az a leghelyesebb törvényt magyarázat, mely felfogását nem a kifejezések látszatára, hanem az azok által megértetni akart dolog velejére építi.

A már kötelezővé vált egyházi törvény életbeléptetése körül eddig is tüntek már fel s még ezután annál inkább fognak feltűnni eltérő nézetek, felfogások mind addig, míg azokat az élet vérünkbe át nem önti, vagy bennünket az új viszonyokban otthonosokká nem tesz.

Ez okozza, hogy azon dolgokban, melyekre nézve az egyházmegyék beterjesztendő megállapodásai alapján szándékoltatik az egyöntetű eljárás létesíttetni, mindenik egyházmegye az ügyet előkészítő, a felett gondolkodó bizottságot nevezett ki s első behatás alatt ovakodott a fontos tárgyra véleményt nyilvánítani.

Ily fontos, mert messze jövőre kiható intézkedés az, mely az egyházi törvény 187. §-ában foglaltatik. E §. miként alkalmazásától függ, hogy általa eléretik-e a szándékoltt javulása s megnyugtatósa a viszonyoknak.

E §. életbeléptetése iránt véleményadásra egyházmegyénk is egy bizottságot nevezett ki, s minthogy e bizottság már megállapodásra jutott, részint azért, hogy az e véleményt elbírálni hivatott közelebbi közegek idővel rendelkezzenek a felett az egybehivandó közgyűlés előtt gondolkodni, részint hogy a hasonló bizottságok magoknak a tárgyra nézve ebből is némi tájékozást merithessenek, főbb vonásaiban kívánom megismertetni e becses lapok t. olvasóival a fentebb nevezett bizottság megállapított véleményét.

Két, egyiránt fontos dolgot foglal magában a 187. §. Egyik az egyházunknak a papi jövedelem arányában 4 osztályba sorozása. Másik a lelkészeknek és segédlelkészeknek a 186. §-ban lefektetett elvek alapján elbírálandó minősítvény szerint pályázati képességek megállapítása.

Mindkét tárgyra nézve bizonyos alapelvből indult ki a bizottság.

Igy az egyházak osztályozására nézve alapelve az volt, hogy ez nem csak egyes egyházmegyék, hanem egyházkerületek s így az egész magyarországi reform. egyház részére egyöntetűleg levén megállapítandó, nem egyedül egyes egyházmegyék lelkészi állomásainak fizetési minőségét kell tekinteni, de szem előtt kell tartani az egész országban létező fizetések hullámozását. — Vagyis tehát a bizottság felfogása szerint nem elmulthatatlanul mindenik egyházmegyében, hanem — tekintet nélkül az egyházmegyékre — általában a lelkészi jövedelmek arányában sorozandók 4 osztályba az egyházak. Mely felfogás szerint természetesen megeshetik, hogy valamelyik egyházmegyéből valamelyik osztályba nem is jut egyház.

Ez alapelvből indulva ki a bizottság, az egyházak osztályozására a következő mértéket ajánlja.

1-ső osztály, 1500 frton felüli lelkészi jövedelmet nyújtó egyházak.

2-dik osztály, 1000—1500 frtig levő lelkészi jövedelmet nyújtó egyházak.

3-dik osztály, 600—1000 frtig levő lelkészi jövedelmet nyújtó egyházak.

4-dik osztály, 600 frton aluli lelkészi jövedelmet nyújtó egyházak.

A debreczeni egyházmegye egyházai a még érvényben levő 1875. évi becslés alapján a most megállapított osztályokba következőleg sorakoznak:

1-ső osztály: Debreczen (5 lelkészi állomással), Derecske, Báránd, Kaba, Udvari és Nagy-Rábé.

2-dik osztály: B. Ujfalu, Nagy-Bajom és Sámson.

3-dik osztály: Konyár, H. Pályi, Torda, Esztár, M. Pércs, Szerép, Pocsaj, Sáránd, Tépe, Józsa, Henczida, Bakonszeg, Gáborján, H. Bagos, Péterszeg, Vértes és M. Pályi.

4-dik osztály: Dancsháza.

A lelkészeknek és segédlelkészeknek a törvény 186. §-ában lefektetett elvek alapján s elbírálandó minősítvény szerinti pályázati képességek megállapítására nézve pedig a bizottság azon, a 187. §. szellemével teljesen egyezőnek tartott meggyőződésből indult ki, hogy tekintve, hogy a most állomásban levő lelkészek nem is mindnyájan óhajtnak igénybe venni pályázati képességeket részint előre haladott koruk, részint megnyugvást nyújtó helyzetök miatt; tekintve, hogy a viszonyok szerint az egyének pályázati képessége változhatik, s így annak egyének szerinti nyilváníttatása sok nehézségbe ütköznék a mellett, hogy első megállapítása sok visszaélésre vagy kellemetlenségre adhatna alkalmat: a szolgálatban levő lelkészek és segédlelkészek minősítvény alapján névszerinti osztályozása teljesen felesleges, hanem e helyett mindenik osztályu lelkészi állomásért pályázhatásnak általánosan kötelező, kivételt nem engedő, szabatosan körül irandó feltételei állapítandók meg, a melyeknek mértéke szerint aztán koronkint a lelkészjelölő bizottság ítéli meg a pályázóknak — beterjesztett bizonyítványaikból — pályázhatási képességét, illetőleg igényét.

Ezen feltételek a bizottság megállapodása szerint a következők lennének.

4-dik osztályu egyházba pályázhatik minden két lelkészképességi vizsgát tett egyén, szolgálati idejére tekintet nélkül.

3-dik osztályu egyházba pályázhatnak a 4-dik osztályu egyházban 2 évet sikerrel szolgált lelkészek és a 3 évet betöltött segédlelkészek minden más tekintet nélkül.

2-dik osztályu egyházba pályázhatnak a 4-dik osztályu egyházban szolgáló lelkészek 5-, és a 3-dik osztályu egyházban szolgáló lelkészek 3 évi sikeres szolgálat után; nem különben a 4 évet betöltött, vagy kitünő iskolai és két lelkészképességi bizonyítvánnyal bíró segédlelkészek.

1-ső osztályu egyházba pályázhatnak a 3-dik és 2-dik osztályu egyházban szolgáló lelkészek 8 évi sikeres szolgálat után és a kitünő iskolai és két lelkészképességi bizonyítvánnyal bíró s külföldön járt, vagy a theologiai irodalomban önálló munkásság által nevet szerzett segédlelkészek 2 évi szolgálat után.

A sikeres szolgálat esperesi bizonyítvánnyal, a segédlelkészekre nézve az esperes által is megerősített főnöki bizonyítvánnyal igazolandó s minden pályázathoz a theol. tanfolyamról szóló iskolai s két lelkészképességi bizonyítvány is beterjesztendő.

Az önhibájokon kívül hely nélkül levő segédlelkészeknek ily minőségben eltöltött ideje leszámítandó.

Megjegyzendő, hogy a képesítésén aluli egyházba pályázó egyén pályázata előnyösen figyelembe veendő.

A tanári pályán működő s ily helyzetökben lelkeszi minősítésüket az egyházi törvény 118. §-a szerint megtartható s az egyházmegyébe bekebelezve levő egyének pályázati képessége a fentebbi feltételek szerint bírálandó el, a tanári pályán sikerrel eltöltött éveik, a lelkészi pályán töltött éveikkel egyenértékűeknek vétetvén.

Dávidházy János.

A berlini evangelikus egylet.

Hazai protestáns közönségünk, kivált annak vezérei is érzik már, hogy hiveink ellátása körül egyebet is kellene már tennünk, mint mit eddig templomban és iskolában tettünk értök.

Egyházunk vezérei a belmisszió iránt kezdenek érdeklődni.

Tájékozást nyújthat e tekintetben a berlini egylet vázlatos leírása.

Ezen egylet Berlinben, Oranienstrasse 105. és 106. sz. alatt, tulajdon házakkal bir, melyekben lakik az egylet lelke, az egyleti lelkész, jelenleg Hülle. Igazgatja azt egy három tagu igazgató tanács és egy nagyobb bizottság, melynek tagja az egyleti lelkész is. Rendes tagdíj 1 frt 74 kr (3 márka), legkisebb tagdíj 87 kr (1 és fél márka.)

Az egylet munkássága a következő szakokra oszlik:

I. Előadások.

Ujév és husvét közt rendez az egylet minden hétfőn 7 óraker estve tudományos előadásokat belépti-díj mellett. Teremben az összes előadásokért 6, karzaton 3 márkát fizetnek. Egész éven át minden szerdán 7 óraker estve van épületes előadás a bel- és külmisszió ügyeiről díjnélkül. Ezen utóbbi előadásokat tartja az egyleti és felváltva más berlini és vidéki lelkészek, kiknek ez által tér nyílik egy-más kérdésben nézeteiket a nagy közönséggel közölhetni. Jelszó: Lukács 14, 23: „Kényszerits bejönni mindeneket!”

II. Vasárnapi iskola.

A vasárnapi iskola, melyről itt szó van korántsem mindenféle hasznos ismeretek tanítására és tanulására való alkalom, mi ugyanis a hétköznapi iskola feladata, hanem oktatás az a könyvek könyvéből, a szentírásból, a milyen tanítás legjobban illik az Urnak napjához. Kezdődik énekkel, gyermeki felfogáshoz mért „vasárnapi iskolai énekes könyvből“, a vasárnapi iskola vezetőjének szabad imájával s ugyanigy rekesztetik be, közbe pedig esik egy szentirási lecke olvasása és magyarázata. Ezen oktatásban 400 gyermek, 4—15 éves korig részesül. Hasonlítván ez a protestáns istenisztelethez, gyermeki istenisztelethez (Kindergottesdienst) is neveztetik.

Ezen vasárnapi iskolát tartják minden vasárnap délután 2 óraker az egylet termeiben. A gyermekek nem csupán szegények, de a jómóduak sorából is valók. Tanítja ezeket 40 férfi és női segéd, mindenik egy 10—15 gyermekből álló csoportot (Gruppe) oktatván félig halk hangon. A lecke csoportokban magyarázása után, tart az osztály vezetője fenthangon egy katechizációt az egész osztálylyal; azután a leckeanyagét magában foglaló szentirási mondatot ta-

nultat be s erre következik a berekesztő ének és ima. A segítők és vezetők önként vállalkoznak e munkára s ezeket minden szombaton esti 7 óra után gyűjti maga köré az egyleti lelkész, hogy őket a vasárnapi olvasmányra előkészítse, hogy a magyarázat egységes legyen. Ezen vezetők és segítők önmagukon örömmel tapasztalva, hogy tanítva tanulnak és növekednek a hitben. oda működnek, hogy nemcsak ismerőseiknek gyermekeit, de az utcán ögyelgő gyermekeket is bevonhassák a vasárnapi iskolába; azon is vannak, hogy bibliák megvételére és általán a vasárnapi iskola szükségleteire pénzbeli adományok folyjanak be. A netalán előítéletes szülőknek vasárnapi iskoláztatására nézve, eleikbe adják ez intést: „Ne tiltsátok meg őket!” Máté 19. 14.

III. Szegények segítése.

Hitsorsosok segítettek vagy egy izben, vagy folytatólagosan. A segítendő vagy maguk adnak be kérvényt, vagy ajánlatnak tagok által. A szegényeket látogatják a tagok. A segély áll pénzből, élelemből, ruhadarabokból, melyek begyűjtése végett felhívások bocsátatnak ki. Tag az, ki havonként legkevesebb 30 kr díjt fizet, vagy nő léte a szegények felségelése végett megalakított varró-egylethez csatlakozik, vagy a szegények meglátogatására kötelezi magát. A varró-egylet októbertől karácsonyig működik és pedig minden szerdán délután 4–7-ig az ev. egylet egyik termében.

IV. Keresztyén szálló.

A német bevett elnevezés ez: „Herberge zur Heimath“ és tág berendezésénél fogva tényleg olyan, hogy otthonosnak érezheti magát benne a vándor mesterember, vagy leány. Előjárója ennek az e célra kiképzett háziatyja, ki a vendéglősséget érti és reggeli s esteli házi istentiszteletet tart a vendégekkel. Tiszta ágy, jó étel és ital, de kiszabott mérték szerint, vallás és politikai lapok s nyájas bánásmód az, mit ilyen szállók csekély díjért nyújtanak.

A berlini ev. egyletnek 2 ilyen szállója van az Oranienstrasse 105. és Augustenstrasse 81. szám alatt. Mindenkiben megfordul évenként 20,000 mindenféle felekezeti kézmives, kik közt igen sok a munka-, élelem- és hajléknélküli ember. — Az ilyen legszükségesebb emberek egész esztendőn át pénzzel vagy élelemzési jegyekkel és esetleg ruházattal is ellátatnak, karácsonkor pedig különös ajándékot kapnak. Az élelemzési jegyek 35 kros értékűek, a miért az utas egy napi élelmet és hálást kap. — A pénzt, az élelemzési jegyeket és a viselt ruhát mind a keresztyéni szeretet teremti elő.

V. Hirlap-terjesztő-egylet.

Máté 10, 8: „Ingyen adjátok!“ jelige szerint ezen egylet hetenkint 15,000 ajándéklapot osztogat s ezek közül a „Munkások barátja“ című lapot Berlinben 7000, az „Új vasárnapi lapot“ pedig Berlinen kívül 8000 példányban ajándékozza el. A ki havonként 40 krt fizet be, az 7 példány lapot kap hetenkint s ezeket elajándékozhatja vasárnap-talan, szegény és beteg embereknek. Ilyen havi fizetést teljesítő egyénnek kimutatnak egy területet, melyen belül, mint lapterjesztő működhetik. A ki maga nem járhat el a terjesztésben, az vagy maga tesz negyedévi tetszésszerinti kis be-

fizetést, vagy gyűjtő perzselyt fogad el házához. S mindezekről két havonként ingyen lapokon értesítést vesznek az egylet barátai. Erről azonban külön cikkben teendők közlést.

Láng Adolf.

(Vége köv.)

Vidéki tudósítások.

Földes, 1883. Január 22.

Nagytisztelendő Szeremley József esperes urnak mult év december 11-én T.-Dobon 741. sz. a. kelt s a zsinati törvények értelmében presbyteriumaink újjászervezését, illetőleg egyházközségi képviselő testületünk megalkotását 1883. január 7-ig, mint záros határidőn belől elrendelő körlevele körünkbe érkezvén: nagytisztelendő főnököm sietett az abban foglaltaknak megvalósítására a szükséges lépéseket megtenni. E végből mult év december 17-én egyháztanácsi gyűlésre hivta össze presbyter társait.

A teljes számú presbyterialis gyűlés tudomásul vévén nt. esperes ur fent jelzett körlevelét, annak inteniójához képest a jelen presbyteriumot egyetemlegesen lemondott-nak nyilvánítja, az újjászervezésre vonatkozó intézkedések keresztül vitele szempontjából azonban az ügyek vezetésére magát készséggel felajánlja. E tisztéből kifolyólag, egyházunk népességének megfelelő 26 presbyteri szék s gondnoki állás betölthetése végett a választó és választható egyháztagok lajstromát, egyháztörvényeink 24. és 195. §-ai szem előtt tartásával elkészíttetni rendeli. Erre nézve két — külön munkálkodó — bizottságot küld ki s kötelességévé teszi a betürendes lajstromnak december 23-ig pontos egybeállítását.

Nemkülönben megbiz 3 tagu bizottságot a választás vezetésével, melynek idejéül 1883. január 4. reggeli 9- d. u. 3 órát, helyéül a fiu iskola egyik termét jelöli ki. A választásra kitűzött időt és helyet két izben, nevezetesen december 24. és 31-én a templomi szószékből publikálni, a küldöttség által elkészített választók névsorát december 31-én isteni tisztelet végeztével a gyülekezet színe előtt felolvasni, azután a lelkészi hivatalos szobába oly czállal, hogy január 3-ig bárki megtekinthesse, letenni elrendeli.

A választók lajstromának teljes megbízhatósága, kifogástalansága érdekében január 3-ára még egy gyűlés tartását látja kívánatosnak a presbyterium, melynek szüksége kimondatván, addig is mig az új presbyterium állana elő, megbizva lelkipásztort a lemondó presbyterium képviselével, ebből folyólag a választásnak a választó küldöttség élén megnyitása, vezetése, bezárása, szavazatok összeszámítása, szavazati jegyzőkönyv elkészítése, a választottaknak megválasztásukról értesítésére, a maguk felajánlása után neveiknek szószékről kihirdetésére. az új gondnok és presbyterek ünnepélyes felesketésére, szóval mindazon intézkedések megtételére felhatalmazza, melyek az új presbyterium törvényes szervezésére és munkakörének elfoglalására szükségesek leendenek.

Ily értelemben jelölte ki presbyteriumunk az újjászervezésre vezető nyomokat, és mondhatom, hogy ettől hajszálnyi eltérés sem történt.

A lajstrom készítő bizottság lelkiismeretes munkája

határidőre pontosan elkészült, úgy hogy december 24-én az első publikáció fenakadás nélkül megtörténhetett; aztán jött a december 31-iki, a betűrendes lajstrom teljes felolvasásával. Kétségtelen, hogy ily ügybuzgóság a vezetők részéről, egy maga elég lesz az érdeklődés nem kis mérvű felébresztésére; azonban nt. főnököm nem elégedve meg e konvencionális eljárással, indítatva érezte magát a fent jelzett presbyteri gyűlés által is örömmel fogadott „Lelkipásztori szózat” szerkesztésére, ennek sokszorosítására és községünk több nyilvános helyéni kifüggesztésére.

E plakátok már csak azért is említésre méltók, mert rövid, érthető felvilágosítást nyújtottak a hiveknek lefolyt zsinatunk minden idevágó intézkedései felől, egyszersmind ügyérti lelkesedésre buzdíták azokat is, kiknek füleik vannak ugyan a hallásra, de azért gyakran nem hallanak.

A január 3-diki presbyteri gyűlés még egyszer revideálta a választók névsorát. — Az időközben tett reklamációk figyelembe vétele mellett úgy találta, hogy 1110 adóköteles egyháztagnak közül 731 tartá meg szavazati jogát s ekkor névszerinti aláírással végleg megállapítottak nyilvánítá a szavazó névsort.

Következő napon e névsorral kezében nyitá meg a bizottság a választó gyűlést. Ennek lefolyásáról presbyteri jegyzőkönyvünkbe vezetett „választási jegyzőkönyv” nyújt tiszta képet. E jegyzőkönyv kiemelkedőbb vonásai:

A meghatározott időben, helyen a hármas tagu bizottság vezetése mellett, számos egyháztagnak jelenlétében kezdetét vette a szavazati lapok (kiki maga írta föl a neveket s hozta föl személyesen) átadása. A szavazás megszakadás nélkül folyt d. u. 3 óráig. Ekkor elnöklő lelkipásztor félórai záridőt tűzvé ki, annak elteltével a szavazást bezártnak nyilatkoztatta. Következett a szavazati lapok s folytatólag a szavazatok összeszámítása, mely a késő éjbe benyuló idő alatt sem érvén véget, másodnap január 5-én — a hason tiszte végzése végett Szováthra rándult lelkipásztor nevében elnöklő helyettes vezetése alatt tovább folytatott s a déli órákban be is végeztetett. Eredmény: 731 szavazati joggal bíró egyháztagnak közül 184 választá meg a presbytereket és a gondnokot; a presbyterekre adott szavazatok 134, a gondnokra adottak 6 felé irányultak.

Tekintve a 731 és 184 szám közötti differentiát, sokan hajlandók lehetnek kétségbevonni a hivek érdeklődését; mi azonban egyébütt és egyházunkban is eddigelé tapasztalt érdektelenséggel szemben — midőn 40—50 szavazat csepegett-csurgott az urnába, — nem hagyva figyelmen kívül a kellemetlen időt sem, az eredményt, ha nem teljes megnyugvással is, némi elégtelenséggel konstatáljuk, annyival inkább, mert új presbyteriumunk úgy alakított meg, hogy viszonyaink között semmi kívánni valót nem hágy fen.

A 26 presbyter mellé tanítóink is (5-en) megválasztották képviselőjüket Szilágyi Lajos kisebb leányiskola vezető személyében.

Az ekként egybehozott nevek viselőit tek. Csapó István ur, mint elnöklő, de távollevő lelkipásztor megbízottja nyilatkozattételre s a január 7-diki ünnepélyes isteni tiszteleten való megjelenésre hívta föl. Az elválasztottak, egynek kivételével — ki helyett a legtöbb szavazatot nyert első póttag hivatott be — mindannyian elfogadták a megtisztelő bizalmat s a január 7-diki reggeli isteni tiszteletre testületileg megjelentek.

Alólirottak Pét. V. 1—3. alapján tartott alkalmi beszéde, s a választás eredményének kihirdetése után, az összes gyülekezet színe előtt végezte nt. főnököm az ünnepélyes beiktatást egyházkerületünk által megszabott eskü-minta szerint fölesketvén s a gyülekezet imájával együtt Isten oltalmába ajánlván őket, egyházunk nagyjait, kicsinyeit. A CXXII. zsoltár 3-dik versének éneklésével hagyták el az Urnak házáat. Az új presbyterium azonnal megtartotta első ülését, jegyzőül választván Szilágyi Lajos tanító-presbyter és Vincze József rektor urakat, egyéb folyó ügyek mellett intézkedett a képviseleti testület megalakítása felől.

Az egyházközségi képviselő testület megalakítása épen most január 22-én folyik.

Varga Lajos, m. k.
ev. ref. s. lelkész.

Tisza-Földvárrott a zsinat szabályozta átalakulása presbyteriumunknak 26 rendes, lelkész, fő- és algondnok, továbbá egy választott tanító hivatalos minőségben, összesen 30 presbyter, végre 52 képviselő választásában január 21-én történt meg. Ezt megelőzőleg két vasárnapon a szószékből kellő érthetőséggel megmagyaráztatott, miszerint a választók és választhatók névsora a városház termében megtekinthető lévén, kiki 3 szelet papírt vegyen kezébe: az elsőre írja annak nevét, a kit főgondnokul kíván; a második papírra 26 presbyter nevét; és a harmadikra 52 képviselőt írjon fel. A presbyterek általában 12 évre választatván, nagy felelősséggel jár az egyház boldogságát vagy boldogtalanságát közönyösen venni, annál inkább, mivel a szavazás titkos lévén, a visszavonulásnak helye nem lehet.

Január 21-én délelőtt 10 órától délutáni 4 óráig együtt ült — mint kihirdetve volt — a szavazatszedő bizottság; 4—8-ig a szavazatok összeszámításában működött, ekkor a szavazatokat tartalmazó szekrény lezáratván, másnap 9 órakor nyitattott ismét föl, és délután 2 órakor lett az eredmény tisztába hozva.

A szavazatokat fölszámító bizottságban lelkész-elnökünknek azon kérdés vettetett föl: törvénytelen házasságban élt N. N. megválasztható-e? Mint lelkész tagadólag válaszolt ugyan, de figyelmeztette a bizottságot, hogy mi csak a szavazatok beszédésére és fölszámítására vagyunk kiküldve, de jellemi minősítés szempontjából bármi jog felfüggesztése hatáskörünket túlhaladná, és az egész választást megsemmisitené.

Január 28-án a gondnokok s presbyterek fölesketése is megtörtént. Két incidenst — hozzászólásra méltót — említünk fel. A lelépett presbyterium főgondnoka indítványára a fölesketés ünnepélyességére még kívánatosnak hitte általában a nők s gyermekek megjelenését is. Azonban lelkészünk a régi gyakorlathoz ragaszkodott. A másik hozzászólásra méltó — tárgy, hogy a tanító kar által választott presbyter az esküt nem tette le. Lelkészsünk tekintvén egyrészt a presbyteri eskü ama passusát: a törvényes felsőbb egyházi hatóságok rendeleteinek... hiven engedelmeskedem... csak egyedül ezektől eredő rendeleteket fogadok és teljesítek; — másrészt azon szomorú tapasztalatot, miszerint egyházmegyei tanítóegy-

letünk oly kitünő szakértelemmel, fáradhatlan s bölcs buvárlattal egybeállított, tanulmányozás és továbbítás végett esperesileg hozzánk érkezett szabályai több igen becses csatolványaival együtt bünös közönyösséggel — a továbbiást is megtagadva — az esperesi hivatalhoz visszaküldettek: lelkészünk — mondom — a presbyteri eskü letetését meghagyta — sikertelenül.

Egyébiránt elábbi presbytereink — egy pár kivételével — újból beválasztattak a gondnokokkal együtt.

Sötét Boru.

Sályi 1883. február 3.

Nagytiszteletű szerkesztő ur!

Az új egyházi törvény értelmében a szervezkedés, presbyterium megalakítása, gondnok és főgondnok választás stb. nyugodt kedélyhangulat között megtörtént.

Főgondnokul választott tek. Zoltán László ur, ki a maga és neje Majos Vilma urnó nevében egy 75 frt értékű dusan aranyozott, igen szép művű ezüst poharat ajándékozott az Ur oltárára.

Az 1883-dik évről megható hálás örömmel jegyeztetett be a sályi-i ref. egyház arany könyvébe ezen kegyes adomány, mely szép bizonyítéka annak, hogy az egyház iránti kegyelet, s áldozatkész vallásos buzgóság — nem halt ki a hívők kebléből.

Vegye kedvesen az Ur ezen — oltárára tett — ajándékot, melynek becsét, értékét emeli azon tiszta és nemes érzelem, mely azt adta hála emlékül a nagykegyelmű Isten iránt, ki az adományozók boldog házasságát megajándékozta egy kedves leány gyermekkel, és e gyermek, az ő egyetlen Juliskájuk megérte az időt — s szülői élveztek azon édes örömet, hogy konfirmáltatván, az urvacsorai szentségben részesülhetett.

Teljes tisztelettel

Szilágyi József m. k.
lelkész.

Különfélék.

Az ev. ágostai egyház egyetemes főfelügyelőjévé b. Prónay Dezső választott meg 377 szavazattal a Péchy Tamás 207 szavazata ellenében. A tudósítások, melyek a választásról hírlapjainkban és épen a Protestáns egyházi és iskolai lapban megjelentek, jellemzőnek mondják, hogy Prónayra egyetlen panszláv egyház sem adta szavazatát. — De még jellemzőbb a Prot. Egyházi lap tudósításában az, hogy „Prónay a Dunántul saját kerületében az összes szavazatokat birta, s a kormány csak 8 községet tudott tőle elfordítani. — Hiszen tudunkkal az evang. egyházak mind a kormánytól, mind bármelyik politikai párttól függetlenül adják szavazataikat, és nem lehet megsérteni a Prónay 377 szavazó egyházát azzal, hogy azok nem ő rá, hanem a kormány ellen szavaztak volna. De meg nem is a kormány volt kijelölve az egyetemes felügyelőségre, hanem Péchy Tamás a magyar képviselőház elnöke. Hogy a Prónay politikai álláspontja van úgy feltüntetve, mint a mely

több biztosítékot nyújt, „mintha a ministerek minden kívánsága előtt térdet, fejet hajtana, s az egyház jogait és igazait a kormány rendelkezéseire bocsátaná“ szintén nem igen hizelgő b. Prónayra. Üdvözlí őt és szerencsét kíván neki a magyar protestantismus azért, mert erélyes, eszes és egyházát szerető férfinak ismeri.

A belényesi ref. egyház történetére hirdet előfizetést (60 kr) nevezett egyház buzgó lelkésze t. Sipos Imre ur. A művet, melynek tiszta jövedelmének fele a belényesi egyházban felállítandó takarékmagtár alapjául fog szolgálni, a legszívesebben ajánljuk olvasóink pártfogásába. Az előfizetési pénzek Belényesre küldendők.

Megjelent a magyarországi Protestáns Egylet kiadásában a Protestáns theologiai Könyvtár XVI. és XVII. kötete. A XVI. kötetben Baur F. K. „A középkori keresztyén egyház“ czimű jeles műve van lefordítva dr. Kovács Ödöntől; a XVII. kötet: „A magyarországi egyet. ág. hitv. evangélikusok egyetemes gyűlései és az egyetemes világi felügyelői hivatal“ czimű nagyérdekű művet foglalja magában Haan Lajos b. csabai ev. lelkész től.

B. Podmaniczky János az evang. egyház egyik legbuzgóbb főura elhunyt 101 éves korában R. Kereszturon.

A dunántuli ref. egyházkerület Pozsonyban ref. egyház felállítását határozta el.

Iványos Sámuel markóczi buzgó előimádkozó (praeorans), egyházunknak 52 és 1/2 évig munkás szolgája hunyt el Markócson — a f. baranyai egyházmegyében — január 29-én. Áldás poraira.

Özv. Aranyi Istvánné szül. Diószegi Erzsébet asszony hunyt el február 8-án 79 éves korában. — A megboldogult özvegye volt Aranyi Istvánnak, a debreczeni főiskolában 40 éven át a theologia tanárának és leánya D. Sámuel debreczeni lelkész és a Magyar Fűvészkönyv egyik szerzőjének. Ifjúkorában árván maradván, anyja testvére, a Fűvészkönyv másik szerzőjének Fazekas Mihálynak házában nevelkedett fel. Halálát 2 élő gyermeke, Aranyi György bogyiszlói ref. lelkész és özv. Lakyné ezenkívül több unokái siratják. Temetése Febr. 9-én közrészvét közt ment végbe. Béke az elköltözött hamvaira.

Gyulay József ispotályi tanító és kántor, ki mint buzgó és lelkes tanító és mint ember is közkedvességű volt városunkban, Febr. 13-ikán 79 éves korában elhunyt. Béke hamvaira.

Tartalom: Szeremley József esperes megnyitó beszéde az alsó-szabolcs-hajdukerületi egyházmegye közgyűlésén 1883. Január 23. — Az ugynevezett konfirmáció történeti fejlődése és jelentősége. — Középkorai tanárok számát meghatározó országos törvény tárgyában intézett kérvénye a magyarországi ref. egyház egyetemes konventjének a miniszterelnök és vallás- s közoktatási miniszter urakhoz. — A debreczeni ref. egyházmegye 1882. évi január hó 11-ik napján tartott közgyűlése által az egyházi törvény 187-ik §-a mikénti foganatosítása iránt vélemény nyilvánítása végett kiküldött bizottság megállapodása. — A berlini evangélikus egylet. — Vidéki tudósítások. — Különfélék. —

Felelős szerkesztő: **Tóth Sámuel.** Szerkesztő társak: **Békési Gyula, Géresi Kálmán.**